

**ОТЛИЧЕНИ УЧЕНИ
В КОНКУРСА ЗА ВИСОКИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА СУБ` 2018**

**Направление: Научни постижения в защитени докторски дисертации от
учени до 35-годишна възраст**

ДИПЛОМ

Професионално направление 4.3. – БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

Д-р ЕЛЕНА БОЖИДАРОВА КРЪЧМАРОВА, гл. ас. в Института по молекулярна биология „Акад. Румен Цанев“ – БАН. Родена на 30.11.1986 г. Дисертация на тема:

- **„ЕКСПРЕСИЯ И СВОЙСТВА НА ЧОВЕШКИЯ ИНТЕРФЕРОН-ГАМА И НЕГОВИ МУТАНТНИ АНАЛОЗИ“**, 155 стр.

Научни ръководители: акад. Иван Иванов и доц. д-р Геноева Начева. Рецензенти: доц. д-р Пенка Петрова и проф. д-р Румяна Миронова. Становища от: доц. д-р Геноева Начева, проф. д-р Мариела Оджакова и проф. д-р Павлинка Долашка. Прилага публикации, свързани с темата.

Дисертацията е посветена на адаптирането на най-често използваните прокариотни и еукариотни експресионни системи, както и методи за пречистване на рекомбинантен човешки интерферон гама и неговите мутантни аналози, отговарящи на изискванията на агенциите за контрол на лекарствените средства за допустимост към предклинични и клинични изпитания. Приноси на дисертанта: разработена е високоефективна технология за получаване на рекомбинантен човешки интерферон гама и неговите мутантни аналози в разтворима форма, базирана на SUMO-технология и експресия в щам на E.coli; осигурена е 5–100 пъти по-висок добив в сравнение с този, характерен за съответните изолирани белтъци; чистотата на белтъците е по-висока от 98%; мутантните аналози имат запазен афинитет към клетъчния рецептор. Резултатите са публикувани в 3 списания с импакт фактор, подадени са заявки за български и европейски патент, имат 10 цитирания и са докладвани на 14 научни форума.

ГРАМОТА

Професионално направление 4.2. – ХИМИЧЕСКИ НАУКИ

Д-р БОЙКА МИЛАДИНОВА СТОЙКОВА, гл. ас. в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Родена на 30.08.1985 г. Дисертация на тема:

- **„НОВИ ПРОИЗВОДНИ НА АНТИМИКРОБИАЛНИ АГЕНТИ“**, 151 стр.

Научен ръководител: гл.ас. д-р Мая Чочкова. Научен консултант: проф. д.х.н. Ценка Милкова. Рецензенти: доц. д-р Данчо Даналев и доц. д-р Иванка Станкова. Становища от: проф. д.х.н. Ценка Милкова, проф. д-р Емилия Найденова и доц. д-р Елена Станоева. Прилага публикации, свързани с темата.

Целта на дисертацията е да бъдат получени чрез химична трансформация и изследвани за биологична активност производни на противогрипните лекарствени вещества амтидин, римантидин и оселтамивит. Синтезирани са и спектрално охарактеризирани 73 нови неописани в литературата производни на противогрипни лекарствени средства. Разработени са два „зелени“ метода за бромилане на амиди на канелената киселина. Изследвани са антимикробната активност на серия от новосинтезираните производни и

влиятието на 34 новосинтезирани съединения върху тирозиназа, изолирана от гъби. Доказано е, че новосинтезираните производни я инхибират по-слабо от изходните лекарствени средства. Установена е висока радикалоулавяща активност на новите производни. Резултатите са публикувани в 8 статии, от които 3 в списания с импакт фактор, имат 6 цитирания, докладвани са на 17 научни форума.

Професионално направление 4.1. – ФИЗИЧЕСКИ НАУКИ

Д-р ВИКТОРИЯ ТОДОРОВА АТАНАСОВА, ас. в ИФТТ – БАН.

Родена на 08.09.1987 г. Дисертация на тема:

- **„ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЛАЗЕР С ПАРИ НА МЕДЕН БРОМИД ЗА РЕСТАВРАЦИЯ НА ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО“** (дисертационният труд е разработен на английски език), 130 стр.

Научен ръководител: доц. д-р Маргарита Грозева. Рецензенти: проф. д.ф.н. Кирил Благов и проф. д.ф.н. Николай Недялков. Становища от: доц. д-р Георги Мавров, доц. д-р Маргарита Грозева и акад. Никола Съботинов. Прилага списък публикации, свързани с темата.

За първи път в България е започнато систематично изследване на лазерното почистване за реставрация на паметници на културното наследство. Представена е примерна методика за възстановяване на образци, изработени от камък и хартия, с лазер с пари на меден бромид. Изградени са няколко експериментални установки за лазерно почистване с цел сравняване ефективността на почистването. Ефективността на лазерния метод е сравнена с други конвенционални техники за почистване с механичен и химичен характер, определени са оптималните работни режими на различни замърсявания, изградена е лабораторна система за лазерно-индуциран флуоресцентен анализ на повърхности. Резултатите са публикувани в 7 статии, 1 от които в списание с импакт фактор, 2 – в сборници от конференции, имат 7 цитирания; докладвани са на 6 международни и 6 – национални конференции.

Професионално направление 2.2. – ИСТОРИЯ И АРХЕОЛОГИЯ

Д-р НАДЕЖДА ИВАНОВА КЕЧЕВА, Национален археологически институт с музей – БАН. Родена на 23.03.1986 г. Дисертация на тема:

- **„АРХЕОЛОГИЧЕСКА КАРТА НА БЪЛГАРИЯ – НЕДЕСТРУКТИВНИ МЕТОДИ ЗА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ И ПРИЛОЖЕНИЕ НА ГЕОГРАФСКИ ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ“**, 392 стр.

Научен ръководител: доц. д-р Людмил Вагалински. Рецензенти: доц. д-р Георги Нехризов и проф. д-р Боряна Делийска-Маноилова. Становища от: доц. д-р Людмил Вагалински, проф. Антон Попов и доц. д-р Илиян Боянов. Прилага списък публикации, свързани с темата.

Дисертационният труд е първото българско монографично изследване за неразрушителни методи и ГИС в археологията. Проучени са многобройни методи за теренни археологически обекти. Акцентът пада върху приложението на географски информационни системи. Авторката показва отлично познаване на международната практика. Новост е привнесената на български език значителна част от използваната терминология, свързана с проблематиката, която е добре систематизирана. Изследването има практическа ориентация – обобщава преки теренни наблюдения от проучвания, направени от дисертантката. Резултатите са публикувани в 7 статии в България, 12 – в

съавторство, в български и чуждестранни издания, 12 – в доклади и постери на научни форуми Италия, САЩ, Австралия.